

Namjerno smo naglasili da je Marcelli amater da nam pomogne u tvrdnji: crkvenoj glazbi potrebni su najvrjedniji glazbenici profesionalnog značaja, ali ne ne smijemo zaboraviti, slično kao i na drugim područjima, vrijedni su i zaslužni amatores, zanesenjaci koji se nisu mogli profesionalizirati. Doduše, nekada su u Crkvi sv. Ante djelovali i profesionalni glazbenici. Ali veći dio vremena u njoj su djelovali amatores. Oni su bili nosioci rada, pa to možemo kazati i za fra Ignacija Nikolića.

Što smo mogli zamijetiti u tom muziciranju? Zamijetili smo tonsku izjednačenost glasova što se posebice pokazalo u jasnoj čitljivosti glazbenih rečenica. I kod Kolba i kod Štehle-a dobili smo jasan dojam što je Missa kao propria forma musica. Nije pretjerano ako kažemo da su nas, rekli bismo »stravična« pianissima u kojima su svi pjevali, a nitko nije sabotirao, podsjećala na majstorluk pianissima što su izvodili donski kozaci. Čini se da se samo pomoću čestita piana i pianissima mogu dobiti isključene glazbene rečenice, gdje za forte i fortissimo neće trebati ni pola snage. I posve jasno: misao je odletjela na crkvene galame koje nam donesu VIS-sastavi i nekontrolirano galamsko pjevanje po crkvama. Drugo što smo zamijetili bila je vokalizacija. Može biti da pjevači unose beogradsku vokalizaciju koja je nešto otvorenija i naglašenija od ijekavske i ikavske, no u izvođenju zbora mogli smo primijetiti da je iskrena, povezana i, što je najvažnije, čuli smo svaku riječ u njezinoj izgovorenoj i pjevnoj opremi.

Sve je to dokazalo koje je mjesto glazbe u liturgiji, gdje glazbi ako je glazba, ne treba ni zvučnik ni estrada da bi bila ono što mora biti.

Svakako da je općem doživljaju doprinijela arhitektura prof. Jožeta Plečnika koja se unutrašnjom voluminoznošću čini kao stvorena da bude vrhunska glazbena retorta. Zato, što se tiče doživljaja treba kazati da je zbor crkve sv. Ante u Beogradu diskretno, spretno i dotjerano pomogao liturzima i vjernicima da ne budu samo slušatelji, nego da zajedno s pjevačima budu aktivni sudionici liturgije.

Na koncu treba spomenuti i jedan kuriozitet. Orgulje crkve sv. Ante jedine su aktivne koncertne orgulje u Beogradu. Kako je beogradski konzervatorij ustanovio posebnu katedru za orgulje, studenti orguljaškog smjera vježbaju u crkvi sv. Ante, gdje će polagati i ispite. Ali, tu se ne radi samo o tehničkom pridobivanju znanja. Studenti su se to susreli s najvažnijom kvalitetom orgulja, a to je njihova intonacija, po kojoj pojedine orgulje i zaslužuju da se označe opusom broj taj i taj. Ove orgulje intonirane su čudnom salicilnom obješenosti, i dok ih slušaš, sjetiš se »salix dolorosa«, čini se kao da je salicet povukao ostale registre pa i one metalnog područja. Činjenica pak da su orgulje disponirane na dvije etaže crkvenih korova daje ovim orguljama uvijek traženu srebrenastost.

AUDITOR

SVEČANOST UZ KOLAUDACIJU NOVIH ORGULJA U CRKVI SV. PETRA U DUBROVNIKU

Zupa Sv. Petra, osnovana pred dvadesetak godina, dočekala je 1980. godine predivnu crkvu suvremene arhitekture, koja se dobro uklopila u ovaj dio grada (Boninovo, izvan gradskih zidina). Šest godina kasnije, uz zalaganja župnika don Pera Vuletića i priloge župljana te brojnih dobročinitelja, crkva se obogatila orguljama radionice Antona Jenka iz Ljubljane.

Za kolaudaciju orgulja pripremala se cijela zajednica vjernika. Slavlju su pridonijeli dragi gosti, muš-

ki zbor zagrebačke Katedrale pod vodstvom dr Miha Demovića. Prisutan je bio i otac dominikanac Wilibald Peisier koji je zaslužan za nabavku orgulja, te domaćin biskup dr Severin Pernek.

Na prvi dan kolaudacije, 31. srpnja, don Miho Demović istaknuo je značaj događaja, da je župa dobila predivni instrument orgulje, koje je Mozart nazvao kraljicom svih glazbenih instrumenata.

Spomenuo je i katedralne zagrebačke orgulje koje su stare oko 150 godina. Prešavši na sam Dubrovnik, dr Demović je podsjetio Dubrovčane i goste na tri orguljaška kućišta, u Katedrali, crkvi Sv. Vlaha i Male braće, kao najmonumentalnija i najdekorativnija u Hrvatskoj.

Ako bi se bacio pogled u daleku prošlost, nastavio je don Miho, Dubrovnik bi opet stajao na zavidnom mjestu u Hrvatskoj, jer se spominju orgulje iz 1384. u dubrovačkoj Katedrali, u crkvi Sv. Vlaha i crkvi sestara Klarisa. Posjedovao ih je i kanonik Vlaho Bobaljević. Osim u Beču i Sijeni, u mnogim metropolama Evrope glas orgulja čuo se dosta kasnije. Dubrovnik je krajem 14. stoljeća imao i radionicu orgulja. Tijekom srednjeg vijeka posjeduje orgulje dominikanska crkva u Gružu, župna crkva na Lopudu i u Čilipima, u Smokvici i u Orebiću.

Kada se orgulje postave u crkvu, župne zajednice postaje nerazdvojni dio svakog župljanina, jer »one će uzveličati slavje mladenaca pri vjenčanju, ulijevati jakost krštenicima i firmanicima, a zajedno tugoovati za pokojnicima. One će biti produžetak naše vjere, i kada nam glas posustane, njezinim ćemo je zvukom pojačati«, rekao je don Miho.

Nakon ovog pobudnog govora zagrebački bogoslovi izveli su kompoziciju K. Odaka »Ispovjem se Tebe«. Zatim je Preuzvišeni otac biskup blagoslovio orgulje. Slijedio je pred mnoštvom vjernika duhovni koncert zagrebačkih bogoslova i koralista pod vodstvom spomenutog maestra, uz pratnju na orguljama maestra Anđelka Klobučara.

L.N. Clarambault	:Suite (orgulje)
J. Pachelbel	:Ciacona (orgulje)
T. Albinoni	:Adagio (orgulje)
Lamentacija (tradicionalni napjev)	solo tenor i orgulje
I. Zajc	:Ave Maris Stella, solo bas i orgulje
J.S. Bach	:Tocatta i fuga u d-molu, orgulje
C. Franck	:Koral u a-molu, orgulje
K. Odak	:Svrši stopi moje, zbor Katedrale
M. Haller	:Tu es Petrus, zbor Katedrale
A. Klobučar	:II. sonata, orgulje

Solisti su bili gost Ljubomir Štefatić (tenor) iz Zagreba i Dubrovčanin Ivo Grgurević (bas). Svečanom raspoloženju pridonijeli su dubrovački trubljači.

Idućeg dana proslave, ujutro, održana je svečana misa uz orgulje i pjevanje zbora zagrebačkih bogoslova i koralista. Pjevana je »Misa Choralis« L. Refice-a, M. Grđana »Zdravo zvijezdo mora«, F.P. Schuberta »Klanjam ti se smjerno« i D.S. Bortjanskog »Dostojno jest«. Na slijedećoj župnoj misi pridružili su se fanfaristi i zbor crkve Sv. Petra izvedbom »Svečane mise« A. Klobučara i kompozicije M. Demovića »Ti si Petar«.

Nakon mise zagrebački bogoslovi izveli su vedar i zabavni program na terasi crkve.

Da završimo riječima don Miha o ovom svečano blagoslovljenom instrumentu: »On će umnažati naše veselje, podržavati našu radost, povećati našu hvalu i molitvu koju budemo u ovom svetom hramu klicali Gospodinu«.

Lucija FRANIC